

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Завхан-АЗЗА ТӨХК-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын
хураангуй тайлан

Аудитын код: ЗАА-2024/03/НА-СТА-ТӨА

Цахим хуудас: www.audit.mn Улиастай сум 2024 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа Утас: 99993365 Цахим хаяг: Bat-Undraa@audit.gov.mn Аудитын менежер: Х.Болдбаатар Утас: 99105506 Цахим хаяг: boldbaatarkh@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Б.Жалбаа Утас: 89330330 Цахим хаяг: jalbaab@audit.gov.mn
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Нэг. Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

81090 Улаанстай, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12
И-мэйл: zavkhan@audit.gov.mn

"ЗАВХАН-АЗЗА" ТӨХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ Г БАТТУЛГА-Д

2024.05.11 № 221
Талай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу "Завхан-АЗЗА" ТӨХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтод түвшний гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

"Завхан-АЗЗА" ТӨХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Богино хугацаатай өр төлбөр өмнөх оноос 205.1 сая төгрөгөөр өссөн хэдий ч байгууллагын үйл ажиллагааны алдагдал өмнөх оноос 156.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Аудитын гол асуудал

"Завхан-АЗЗА" ТӨХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтод түвшний гүйцэтгэлд дүгнэлт өгөх аудитаар хуримтлагдсан ашгийг зөрүүтэй илэрхийлсэн зөрчил байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд 572.97 км улсын чанартай авто замын урсгал засвар, арчлалтыг хариуцан гүйцэтгүүлэх 634.8 сая төгрөгийн нэмэлт гэрээ байгуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтод түвшний гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

012020225

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Үзүүлэлтийн нэр	төгрөгөөр Үлдэгдэл	
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1.1.1. Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	813,355.38	190,480,020.50
1.1.2. Дансны авлага	206,348,696.01	0.01
1.1.11. Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	537,943,808.50	551,112,691.43
1.1.3. Татвар НДШ-ийн авлага	2,280,426.79	1,260,847.61
1.1.4. Бусад авлага	120,175,961.08	119,020,113.18
1.1.6. Бара материал	182,289,369.23	214,315,710.13
1.1.7. Урьдчилж төлсөн зардал/ тооцоо	26,036,000.00	26,036,000.00
1.2.1 Үндсэн хөрөнгө	948,738,006.13	922,366,161.16
1.2.2 Биет бус хөрөнгө	95,696,000.00	95,696,000.00
1.2.12 Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	1,044,434,006.13	1,018,062,161.16
1.3 НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,582,377,814.63	1,569,174,852.59
2.1.1.1 Дансны өглөг	187,955,336.07	244,632,633.33
2.1.1.2 Цалингийн өглөг	5,843,029.50	28,785,137.26
2.1.1.3 Татварын өр	61,540,322.45	187,027,509.98
2.1.1.13 Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	255,338,688.03	460,445,280.57
2.1.2.2 Нөөц өр төлбөр	277,652.70	0.00
2.1.2.5 Зээл	291,360,199.00	291,360,199.00
2.1.2.6 Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	291,637,851.70	291,360,199.00
2.2 Өр төлбөрийн нийт дүн	546,976,539.73	751,805,479.57
2.3 Эздийн өмч	431,714,192.00	431,714,192.00
2.3.1 Төрийн	431,714,192.00	431,714,192.00
2.3.6 Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	73,020,780.11	73,020,780.11
2.3.8 Эздийн өмчийн бусад хэсэг	622,638,311.76	647,638,311.76
2.3.9 Хуримтлагдсан ашиг	-91,972,008.97	-335,003,910.85
2.3.11 Эздийн өмчийн дүн	1,035,401,274.90	817,369,373.02
2.4 ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	1,582,377,814.63	1,569,174,852.59

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Үзүүлэлтийн нэр	төгрөгөөр	
	Өмнөх үеийн дүн	Тайлант хугацаа
1. Борлуулалтын орлого(Цэвэр орлого)	1,430,392,476.36	2,274,507,523.64
2. Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	1,356,876,615.64	1,933,442,281.59
3. Нийт ашиг (алдагдал)	73,515,860.72	341,065,242.05
5. Хүүний орлого	0.00	24,424.01
8. Бусад орлого	2,930,438.40	0.00
9. Борлуулалт, маркетингийн зардал	0.00	167,000.00
10. Ерөнхий ба удирдлагын зардал	240,047,659.08	330,975,450.25
12. Бусад зардал	106,069.51	16,264,880.69
18. Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	(163,707,429.47)	(6,317,664.88)
19. Орлогын татварын зардал	0.00	992,279.18
20. Ердийн үйл ажиллагааны татварын дараах ашиг (алдагдал)	(163,707,429.47)	(7,309,944.06)
22. Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	(163,707,429.47)	(7,309,944.06)
23. Бусад дэлгэрэнгүй орлого	0.00	25,000,000.00
Бусад олз (гарз)	0.00	25,000,000.00
24. Нийт дэлгэрэнгүй орлогын дүн	(163,707,429.47)	17,690,055.94

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Үзүүлэлтийн нэр	Өмнөх үеийн дүн	Тайлант хугацаа
1. Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	1,404,370,222.41	2,618,377,190.01
1.1 Мөнгөн орлогын дүн	1,404,370,222.41	2,618,377,190.01
Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	1,364,125,450.00	1,853,259,433.36
Бусад мөнгөн орлого	40,244,772.41	765,117,756.65
1.2 Мөнгөн зарлагын дүн	1,448,603,706.98	2,407,677,124.89
Ажиллагчдад төлсөн	353,083,173.17	471,667,359.87
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	93,305,764.80	60,367,546.03
Бараа материал худалдан авахад төлсөн	486,801,714.04	414,437,851.66
Ашиглалтын зардал төлсөн	18,987,331.98	229,350,536.28
Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	207,993,821.50	545,380,493.43
Татварын байгууллагад төлсөн	120,120,307.98	93,060,457.10
Даатгалын төлбөрт төлсөн	0.00	53,320,110.14
Бусад мөнгөн зарлага	168,311,593.51	540,092,770.38
1.3 Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(44,233,484.57)	210,700,065.12
2. Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	0.00	0.00
Мөнгөн зарлагын дүн	0.00	15,000,000.00
Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	0.00	15,000,000.00
2.20 Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ	0.00	(15,000,000.00)
3. Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	(27,319.00)	(6,033,400.00)
Мөнгөн зарлагын дүн	27,319.00	6,033,400.00
Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	27,319.00	6,033,400.00
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	27,319.00	6,033,400.00
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	(44,260,803.57)	189,666,665.12
Мөнгө, ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	45,074,158.95	813,355.38
Мөнгө, ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	813,355.38	190,480,020.50

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

№	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Өмч	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
1	2023 оны 1 сарын 1-ний үлдэгдэл	431,714,192.00	73,020,780.11	622,638,311.76	-91,972,008.97	1,035,401,274.90
3	Залруулсан үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	0.00	0.00	0.00	-7,309,944.06	-7,309,944.06
9	2024 оны 1 сарын 1-ний үлдэгдэл	431,714,192.00	73,020,780.11	647,638,311.76	-335,003,910.85	817,369,373.02

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Д-Д	Үндсэн үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 он		2023 он		
			Төлөвлөгөө	ХБГ	Төлөвлөгөө	ХБГ	
1	Нийт орлого	мян төг	1,094,292.0	1,353,111.8	1,227,262.9	2,274,531.9	
	Үүнээс: Улсын чанартай ЗЗА	мян төг	939,757.8	1,353,111.8	1,177,262.9	1,947,879.6	
	Бусад	мян төг	154,534.2	-	50,000.0	326,652.3	
2	Нийт зардал	мян төг	1,092,791.6	1,521,057.9	1,221,126.6	2,280,849.6	
3	Удирдлагын зардалд	мян төг	201,485.2	3,667.0	253,972.4	330,975.4	
4	Татварын өмнөх ашиг	мян төг	1,500.4	(167,946.1)	6,136.3	(6,317.6)	
5	Цэвэр ашиг /алдагдал	мян төг	1,350.4	(151,151.5)	5,522.7	(7,309.9)	
6	Төсвийн төлбөрт	мян төг	156,468.0	179,500.0	193,264.5	277,385.2	
7	Төрийн өмчийн ноогдол ашиг	мян төг	202.5	-	2,761.3	-	
8	Нийт авлага	мян төг	106,432.5	362,748.8	112,748.8	120,280.9	
9	Нийт өглөг	мян төг	328,514.3	333,725.6	316,514.4	751,805.4	
	Үүнээс:	Урт хугацаат Кувейтийн санг	мян төг	291,360.1	291,360.1	291,360.1	291,360.1
		Болино хугацаат	мян төг	37,154.2	42,365.5	25,154.3	460,445.2
10	Борлуулалтын 1 төгрөгт ногдох зардал	мян төг	0.999	0.980	0.995	1.020	
11	Хөрөнгө оруулалт	мян төг	89,000.0	50,500.0	25,000.0	73,800.0	
12	Ажиллагсдын тоо	хүн	38.0	38.0	38.0	44.0	
13	Цалингийн сан	мян төг	295,274.0	399,344.3	415,365.3	498,570.3	
14	Нэг ажилтаны дундаж цалин	мян төг	778.80	875.76	910.89	944.20	

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 235.7 сая төгрөгийн алдаа¹ илэрсэнд залруулах зөвлөмж хүргүүлэхээр шийдвэрлэлээ.

Үүнд: Хуримтлагдсан ашиг дансны үлдэгдлийг 235.7 сая төгрөгөөр зөрүүтэй илэрхийлсэн алдаа илэрсэн байна. Санхүүгийн тайланг холбогдох хуулийн хугацаанд Сангийн яамны Э-тайланд шивж нэгтгүүлсэн тул засвар хийх боломжгүй гэсэн тайлбар ирүүлсэн тул 2024 оны эхний хагас жилийн тайланд залруулга хийх зөвлөмж хүргүүлэхээр шийдвэрлэсэн.

Аудитаар зөрчил² илрээгүй байна.

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоох зөрчил илрээгүй байна.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар албан шаардлага өгөх зөрчил илрээгүй байна.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. НББ тайлагналтай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Хуримтлагдсан ашиг дансны үлдэгдлийг 235.7 сая төгрөгөөр зөрүүтэй илэрхийлсэн байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-д “холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах”, 20.2.4-д “нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах”, гэсэн заалт, аудитын тохиолдсон байх, толилуулга гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Хуримтлагдсан ашиг дансны үлдэгдлийг зөрүүтэй илэрхийлсэн алдааг 2024 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн тайланд залруулах

Энэхүү зөвлөмжийг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5 дахь хэсэгт заасны дагуу төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлж, биелэлтийг 2024 оны 08 дугаар сарын 01-ны дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж			
	Нийт зөрчил		Нийт зөрчил		Нийт зөрчил		Залруулсан		Залруулаагүй		Зөвлөмж			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Хуримтлагдсан ашиг дансны үлдэгдлийг зөрүүтэй илэрхийлсэн	1	235,721.9			1	235,721.9			1	235,721.9	1	235,721.9	1	235,721.9
Дүн	1	235,721.9			1	235,721.9			1	235,721.9	1	235,721.9	1	235,721.9

/мянган төгрөгөөр/

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								

/мянган төгрөгөөр/

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо			Санал дүгнэлтийн хэлбэр				
		Аудитад хамрагдах	Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийсэн хэлбэр	Өөрчлөлттэй	Хязгаарлагдтай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТӨА	1	1			1			
	НИЙТ	1	1	1	1	1	1	1	1

БОЛОВСРУУЛСАН : АХЛАХ АУДИТОР

ХЯНАСАН: ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

Б.ЖАЛБАА

Д.БАТ-УНДРАА

Х.БОЛДБААТАР

2024.03.11

2024.03.11

2024.03.11

